

Store Norske Spitsbergen Kulkompani

Telefon 79 02 52 00
Telefax 79 02 18 41

AKTIESELSKAP

Postboks 613
9171 LONGYEARBYEN
SVALBARD

Foretaksnr: NO 916 300 395
Bankgirokont: 7560.07.08031

Finansdepartementet

Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
05/3591 SL

FINANSDEPARTEMENTET
27. JUL. 2007
Saksnr. 05,3591-34
Arkivnr. Vår ref.: 302.3 06/410

Longyearbyen
25.07.2007

HØRING – RAPPORT FRA ARBEIDSGRUPPEN FOR SVALBARDSKATT

Innledningsvis vil Store Norske gi uttrykk for at det er positivt at det nå er foretatt en gjennomgang av svalbardbeskatningen når det gjelder nivå og utforming. Mottatte rapport er fyldig og godt strukturert.

Målsettinger i skattesystemet for Svalbard

Gjennom den erfaring som Store Norske har som næringsaktør og stor arbeidsgiver på Svalbard siden 1916, deler konsernet arbeidsgruppens mening om at et lavt skattnivå bør brukes som virkemiddel for å bygge opp under overordnede målsettinger i norsk Svalbardpolitikk.

Arbeidsgruppen drøfter her også forhold som et enkelt og stabilt skattesystem, skattemessig nøytralitet, fordelingshensyn, forsørgerbyrde og skatteomgåelser. Under disse målsettingene sier arbeidsgruppen noe om de tiltak de har foreslått, og Store Norske vil kommentere disse i det etterfølgende.

Skattlegging av arbeidsinntekt m.v.

Arbeidsgruppen vurderer flere muligheter for personbeskatningen; dagens lønnstrekkordning, fastlandsligning med spesielt svalbardfradrag og kombinert ligning og lønnstrekk. Ingen av disse blir anbefalt.

Arbeidsgruppen foreslår imidlertid en modifisert lønnstrekkordning. Dette av hensyn til enkelhet og de spesielle forholdene på Svalbard med stor gjennomtrekk av befolkning både fra Norge og utlandet.

Arbeidsgruppen forslag om en lønnstrekkordning som tar fordelingshensyn, innebærer en lønnstrekkordning med lav sats (8%) for årsinntekt under 12 G (801.744) og høy sats (25%) for den delen av årsinntekten som overstiger 12 G. Arbeidsgruppen foreslår også en begrensning på 1 G (66.812) i en kalendermåned før høy sats slår inn. Det foreslås også at skattetrekket skal samordnes dersom en arbeidstaker har flere arbeidsgivere.

Store Norske vurderer dette forslaget som tilnærmet umulig å gjennomføre i praksis. For å lette forståelsen for problemstillinger forslaget reiser, vil vi først gi noen fakta om konsernets arbeidstakermasse.

Store Norske har rundt 400 ansatte og utfører lønnsberegningen maskinelt. Alle arbeiderne (rundt 300) har timelønn. Funksjonærer og arbeidsledere har månedslønn. Hovedtyngden av konsernets ansatte pendler mellom Longyearbyen og Svea, og selskapet har tilrettelagt for denne pendlingen. Arbeidstiden for gruvarbeiderne har over tid vært en uke på og en uke fri. Det er nå innført en prøveordning hvor ansatte i gruva kan velge mellom en uke på og en uke fri eller 14 dager på og 14 dager fri.

I henhold til Bergverksordningens krav, holder konsernet alle sine ansatte med bolig i Longyearbyen, men er kjent med at flere ansatte reiser til fastlandet i friperiodene. Konsernet har ikke lagt til rette for en pendling mellom Svalbard og fastlandet, og har følgelig ikke oversikt over hvor de ansatte oppholder seg i fritiden. Slik lønnstrekkordningen pratiseres, vil imidlertid ikke faktisk bosted ha betydning for anvendelsen av lønnstrekkordningen så lenge arbeidsinntekten opptjenes på Svalbard og kriteriene for slik skattlegging er oppfylt.

Dagens lønnstrekkordning er gammel, men gir grunnlag for en enkel og lite ressurskrevende skattebehandling av arbeidsinntekt på Svalbard. Det oppstår av og til avgrensings- og oppfølgingsproblemer. Dialogen med ligningskontoret er imidlertid god slik at man finner praktikable løsninger.

Arbeidsgruppens forslag om to satser innenfor et år, og to satser innenfor en kalendermåned med samordning mellom arbeidsgivere utløser problemstillinger som man ikke kan se at arbeidsgruppen har drøftet. Disse kommenteres nedenfor.

Problemstillinger ved begrensingen innenfor en kalendermåned:

Arbeidsgruppen foreslår at høy sats på 25% skal slå inn ved lønn som utgjør mer enn 1G i kalendermåned og at arbeidsinntekt hos forskjellige arbeidsgivere skal samordnes.

Arbeidsgruppen foreslår at man løser informasjonsbehovet som en slik regel utløser, ved at arbeidstakere får plikt til å opplyse alle arbeidsgivere om øvrige arbeidsgivere, utbetalingsdatoer og forventet utbetalt beløp. Arbeidsgiver skal så få meldeplikt til ligningskontoret om arbeidstakere som har flere arbeidsgivere.

- En slik opplysningsplikt for arbeidstaker burde etter vårt skjønn vært vurdert opp mot personvern hensyn og konkurranselovgivning. Alternativ løsning kunne være at arbeidstaker får meldeplikt til ligningskontoret som igjen varsler arbeidsgiverne om hvilken skattesats som skal benyttes eller utsteder skattekort.
- Arbeidstaker skal etter forslaget oppgi forventet utbetalt beløp. Forventet utbetalt beløp kan inneholde andre trekk enn skattetrekk. Lønn kan også bestå i naturalytelser som ikke gir utbetalinger.

- Det vurderes som urimelig at en arbeidstaker skal tillegges et samordningsansvar mellom arbeidsgivere for å sikre at skattetrekket blir riktig. Lønn utbetales til forskjellige tidspunkt i måneden, men kan også utbetales samtidig. Beløp blir omtrentlig. Skattetrekket vil bli basert på kvalifisert gjetning.
- Arbeidstakere med timelønn, kan få høy lønn en måned og lav lønn en annen måned. Det er også normalt at arbeidsgiver utbetaler feriepenger for alle ansatte en avtalt måned, normalt juni. Arbeidsgivere flest på Svalbard dekker en hjemreise for den ansatte og dennes familie. Dette vil føre til at hvis en ansatt får lønn, hjemreise og feriepenger utbetalt i samme måned, eller får utbetalt lønn etter timer for en arbeidsintensiv periode, så vil lønnen overstige 1 G. En gjennomgang hos oss viser at om lag 90% av våre ansatte har en eller flere måneder med lønn over 1 G selv om årsinntekten er lavere enn 12 G. Et etterfølgende skatteoppgjør vil gi en tilbakebetaling av for meget trukket skatt, men likviditetseffekten kan bli stor for den enkelte.
- Med forslaget til høyt trekk for lønn over 1 G i en kalendermåned og ingen etterligning for de som ikke er bosatt på Svalbard, så vil samme arbeidstakergruppe få forskjellig skatt for lønn som er opptjent på Svalbard avhengig av om de er registrert som bosatt på Svalbard eller ikke. Dette selv om den arbeidsgruppen som reiser til fastlandet i friperiodene og som ikke blir registrert som bosatt på Svalbard, har en fast arbeidstilhørighet til Svalbard.
- Det vil være vanskelig eller tilnærmet umulig, å gjennomføre en maskinell lønns- og skatteberegning hvor hensynet til andre arbeidsgivere skal tas inn. Noe som vil føre til at man i stor grad må foreta manuelle tilpasninger.

Som man vil se av problemstillingene over, så vil arbeidsgruppens forslag medføre at arbeidsgiver pålegges oppgaver som normalt utføres av ligningskontoret på fastlandet.

Primært mener selskapet at forslaget om høy trekksats for lønn som overstiger 1 G i en kalendermåned må frafalles da forslaget medfører unødvendig stor ressursbruk for arbeidsgivere og det hefter stor usikkerhet rundt om man kan klare å gjennomføre ordningen i praksis.

Problemstillinger ved lav og høy sats innenfor et år:

Arbeidsgruppen foreslår at dersom man har en årsinntekt over over 12 G, så skal det som overstiger 12 G trekkes med høy sats. Konsernet ser at dette vil kunne gi en omfordelingseffekt, og har forståelse for en slik vurdering. Konsernet opplever det likevel som praktisk vanskelig gjennomføre en slik forhåndsligning av ansatte i lønnstrekkordningen. Dette som følge av at årslønn ikke er endelig før i desember.

- Ansatte på Svalbard med inntekt over 12 G bør i likhet med ansatte på fastlandet få et jevnt skattetrekk over året. Dette løses ved at man foreslår en begrensning på 1 G i kalendermåneden for lav sats. Problemstillingene her vil være de samme som man ser ved begrensningen på 1 G i kalendermåneden.
- Dersom begrensningen på 1G i kalendermåneden frafalles, vil ansatte med årsinntekt over 12 G bli trukket med lav sats inntil 12 G oppnås og deretter med høy sats. Dette gir en urimelig skjev fordeling av skattetrekket over inntektsåret.
- Datateknisk er det ressurskrevende å skulle bygge om lønnsystemet for å takle denne skatteendringen. Vår foreløpige gjennomgang tilsier at det er mulig å få

lagt inn beregningsregler som hensyter G, men at hensyn til andre arbeidsgiveres lønnsutbetalinger vil være svært vanskelig å få til. Det vil ikke være mulig å gjennomføre riktig skattetrekk for den ansatte uten at man løpende foretar en skatteavregning. Noe som igjen vil være ressurskrevende.

Selskapet vil her påpeke at det tidvis være vanskelig å rekruttere personell med riktig kompetanse. Spesielle problemstillinger på Svalbard er tilgang på familieboliger og relevant arbeid til ektefelle/samboer. Lav skatt er det incitamentet som kan veie for at kompetent arbeidskraft kommer til Svalbard.

Selskapet vil videre påpeke at satsen på 25% for inntekter over 12 G vil føre til at ansatte med høy lønn får en skatteskjerpelse som medfører at skattefordelen ved å arbeide på Svalbard reduseres. Dette vil gi økte kostnader for næringslivet da Svalbardskatt ofte er en del av forhandlingsgrunnlaget ved lønnsfastsettelse. Forslaget kan også ses på som et signal om at man ikke ønsker at høyt kvalifisert arbeidskraft skal tilflytte Svalbardsamfunnet.

Vår primære anbefaling er derfor at man frafaller forslaget om høy sats for årsinntekter over 12 G. Skulle ordningen gjennomføres, så vil konsernet anbefale at ordningen følges opp med skattekort slik at skattetrekk kan fordeles jevnt over året.

Oppsummering

Forslaget medfører at arbeidsgivere pålegges større ressursbruk for å sette seg i stand til å gjennomføre tilnærmet riktig skattetrekk, og at forvaltningsmessige oppgaver blir tillagt arbeidsgivere og arbeidstakere. Forslaget innebærer også at ressursbruken til etterligning og påfølgende oppgjør til skatteyterne øker.

Konsernet har forstått det slik at provenymessige effekter av en lønnstrekkordning med høy sats for inntekter over 12 G er bagatellmessige da det er få på Svalbard med inntekter over 12 G.

I følge mandatet til arbeidsgruppen er det et mål at skattesystemet på Svalbard skal være enkelt å praktisere. Etter Store Norskes vurdering vil forslaget fra arbeidsgruppen være svært vanskelig å praktisere, enkelheten og stabiliteten ved lønnstrekkordningen utvannes. Konsernet mener at arbeidsgruppen undervurderer konsekvensene av å innføre fordelingshensyn som normalt bygger på en etterfølgende ligning av skatteytere, i en lønnstrekkordning hvor poenget nettopp er å unngå en etterfølgende ligning.

Vår anbefaling er at lønnstrekkordningen videreføres slik den har vært tidligere med bare en sats.

Pensjoner m.v

Selskapet er enig i arbeidsgruppens vurderinger her, men vil likevel henlede oppmerksomheten til forholdet rundt sykepenger. Det er slik at Svalbard ikke har et godt utbygd tilbud til de som blir syke. Dersom en som blir syk må reise til

fastlandet for behandling og behandlingen trekker ut i tid, så må den ansatte etter dagens regler betale skatt til fastlandet.

Dette forholdet er en tilleggsbelastning for de som blir syke og som ufrivillig må ha et lengre opphold på fastlandet. Selskapet anmoder derfor om at man vurderer å gjeninnføre den gamle ordningen om at sykepenger som utløses under arbeidsopphold på Svalbard, beskattes etter lønnstrekkordningen for Svalbard uavhengig av om den syke oppholder seg på fastlandet eller Svalbard.

Kapital- og virksomhetsinntekt

Store Norske deler arbeidsgruppens syn om at det er hensiktsmessig at skattereglene på Svalbard bygger på kjente løsninger og at hovedprinsippene nøytralitet, symmetri, brede skattegrunnlag og lave skattesatser er byggesteinene. Konsernet slutter seg også til de føringene som er gitt i mandatet, om at felles hensyn for skattesystemet på fastlandet og på Svalbard kanskje bør veies ulikt.

Satsstruktur

Selskapet deler ikke arbeidsgruppens vurdering av behovet for å øke skattesatsen for alminnelig inntekt fra 10% til 18%. Arbeidsgruppen viser blant annet til at satsen har stått uendret fra 1925. Selskapet viser til NOU 2003:9 Skatteutvalget hvor det framgår at utviklingen i de formelle skattesatsene har hatt en nedadgående trend i perioden 1986-2002. I Norge er satsen tilnærmet halvert i perioden med en nedgang fra 52% til 28%. En skal her også ta i betraktning at skattegrunnlaget er utvidet også på Svalbard i perioden fra 1925, og at selv om den formelle satsen er uendret, så har det reelt sett skjedd en skatteskjerpelse.

Samfunns- og næringsanalysen (2006) for Svalbard viser at bedriftene på Svalbard ikke skiller seg nevneverdig ut i forhold til næringslivet på fastlandet. Svalbardbedriftene har en noe bedre driftsmargin, mens avkastning på bokført kapital er noe lavere enn på fastlandet. I analysen heter det: "Tilslutt vil vi også bemerke at etablering av næringsvirksomhet på Svalbard sannsynligvis er forbehold aktører med spesielle interesser, sterk vilje, pågangsmot og eventyrlyst."

Selskapets oppfatning er at dersom man får en økning i sattesatsen fra 10% til 18% så vil dette svekke næringslivet dramatisk da de incitament som langt på vei gjør småskala næringsvirksomhet attraktiv, reduseres. I verste fall risikerer man at den positive utviklingen man har sett på Svalbard siden St.meld.nr. 50 Næringstiltak på Svalbard ble vedtatt i 1991, snur og skaper usikkerhet i samfunnet. Selv om Svalbard er et eget beskatningsområde og har stort landareal, så er befolkningen liten og næringslivet svært sårbart med hensyn på konjunktursvigninger både utenfor Svalbard og på Svalbard. I de senere år har rammevilkårene for næringslivet blitt skjerpet både gjennom skatteøkninger og en betydelig kostnadsvekst i bosettingene. Slike forhold kan føre til at aktører på Svalbard trekker seg ut ettersom risiko er relativt høy i forhold til de driftsmarginer man har. Arbeidsgruppen begrunner også en satsøkning i at det blir lettere å legge til rette for en smidigere overgang mellom beskatningsområdene.

Skattereformen 2006

Selskapet registrer at arbeidsgruppen har hovedfokus på skjermingsmetodens anvendelse på Svalbard under kapitlet om skattlegging av kapital- og virksomhetsbeskatning. Når det gjelder selve drøftingen om skjermingsmetoden og skjermingsfradrag, så har selskapet ingen kommentarer til arbeidsgruppens konklusjoner.

Selskapet har merket seg at man i Ot.prp.nr. 1 (2005-2006) Skatte- og avgiftsopplegget for 2006, begrunnet en heving av skattesatsen for lønnsinntekt med 4 prosentpoeng i behovet for harmonisering at satsstrukturen mellom lønn og utbetaling av selskapsoverskudd til personlige skatteyttere. Arbeidsgruppen vurderer det slik at på grunn av eget forslag om progressive satser for arbeidsinntekt, så må man øke satsen for næringsinntekt med 8 prosentpoeng for å oppnå harmonisering. I arbeidsgruppens mandat framgår det at nøytralitet kan veies ulikt på Svalbard i forhold til fastlandet og at hensynet til enkelhet skal vektes tungt. Dersom man av nøytralitetshensyn må innføre progressive satser for arbeidsinntekt, så er konsernet av den oppfatning at fundamentet for et enkelt og oversiktlig skattesystem svekkes. Hensynet til nøytralitet vektet for tungt.

Spesielle forhold

Vi vil gi uttrykk for at man savner en vurdering av spesielle forhold på Svalbard. Som eksempel kan nevnes Bergverksordningen for Svalbard. Selskaper som kommer inn under denne forskriften, har spesielle forpliktelser for sine ansatte. Blant annet er selskapet forpliktet til å skaffe sine ansatte husrom. Konsernet skulle gjerne sett at arbeidsgruppen foretok en vurdering av forhold som avskrivningsregler for boliger i lys av de forpliktelser som hviler på selskapet etter bergverksordningen. Arbeidsgivereide boliger er videre et virkemiddel i målet om at Svalbard ikke skal utvikles til et livsløpssamfunn.

Selskapet skulle også gjerne sett en drøfting av behovet for å gjøre gjeldene de lover som næringslivet på fastlandet forholder seg til når de utøver næringsvirksomhet, eksempelvis bokføringslov og regnskapslov, aksjelov og foretaksregisterlov. Det er spesielt at man drøfter skatteregler for forskjellige selskapsformer på Svalbard uten at man har en lovgivning som regulerer disse selskapstypene. Selskapet mener at denne type lovgivning er viktige ledd i kontroll av næringslivet på Svalbard og skulle gjerne sett en vurdering av slike forhold i stedet for en ren vurdering av hvordan man kan bruke skatteloven til å få kontroll.

Oppsummering kapital- og virksomhetsbeskatning

Arbeidsgruppens drøftelser har stort sett gått på satsøkning og skjermingsmodellen. Til skjermingsmodellens anvendelse har konsernet ingen kommentarer. Store Norske mener derimot at en skatteskjerpelse på 8 prosentpoeng i alminnelig inntekt slik arbeidsgruppen foreslår, vil svekke stabiliteten i samfunnet og målet om å opprettholde en norsk bosetting og næringsaktivitet på Svalbard. Her mener man at hensynet til nøytralitet og redsel for skatteomgåelser er vektet for tungt i forhold til målet om et enkelt skattesystem og hensynet til stabile og robuste samfunn på Svalbard.

Trygdeavgift og arbeidsgiveravgift

Selskapet har ingen spesielle kommentarer til arbeidsgruppens vurderinger og anbefalinger.

Store Norske kan ikke se at arbeidsgruppen har gått inn på forhold som skal bidra til at Svalbard ikke utvikler seg til et livsløpssamfunn. Her vil Store Norske orientere om at selskapet over tid har hatt et pensjonsløfte på 60 år til sine ansatte. Pensjonsløftet er sikret gjennom en kollektiv livrente uten fripoliserett. Hensikten med tidlig pensjonsalder er at ansatte som har tilbrakt et langt yrkesliv på Svalbard, skal ha anledning til å flytte tilbake til fastlandet og ha et rimelig tidsrom til å forberede alderdommen.

Selskapet mener at en lavere pensjonsalder for arbeidsopphold på Svalbard ville bidratt til at det ikke utviklet seg et livsløpssamfunn på Svalbard, og ber om at dette tas opp til vurdering. Alternativt vil man be om at arbeidsgruppen vurderer å unnta arbeidsgivers premiebetaling til kollektive livrenter til fordelsbeskatning.

Avsluttende kommentarer

Selskapet vil gi uttrykk for at det er gledelig at satsen for lønn under 12 G foreslås justert ned til 8%. De øvrige endringsforslagene er omtalt over. Selskapet sitter med et inntrykk av at arbeidsgruppen i stor grad har utført sitt arbeid i henhold til mandatet, men at Svalbardspesifikke forhold ikke er tilstrekkelig vurdert utover rene skattetekniske forhold.

Ettersom konsernet ser store praktiske problem med gjennomføringen av de forslag som arbeidsgruppen har lagt fram, kunne konsernet ønske et møte med arbeidsgruppen eller representanter for denne, for å drøfte problemstillinger og løsninger.

Med vennlig hilsen
for Store Norske Spitsbergen Kulkompani
Aktieselskap

Dag Avar Brekke
Viseadministrerende direktør

Ester Knudsen
Strategidirektør